

Persbericht

30 september 2015

Kwaliteit van rapportages wordt naar verwachting beter Age Bakker (Cft): 'Verbeteringen financieel beheer Bonaire merkbaar'

Kralendijk – Bonaire ligt na enkele aanpassingen op koers met de uitvoering van de begroting. Het meerjarig plan van aanpak ter verbetering van het financieel beheer wordt door Bonaire voortvarend ten uitvoering gebracht. Hoewel veel verbeteringen nog doorgevoerd moeten worden, constateert het Cft dat vooruitgang wordt geboekt ten aanzien van de financiële administratie. Het tijdig indienen van deugdelijke rapportages behoeft echter nog de nodige aandacht. Dit kan bijdragen aan een betere sturing van de begroting.

Het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) heeft op 28 september gesprekken gevoerd met het bestuurscollege en de eilandsraad van Bonaire. Tijdens deze gesprekken is veel aandacht geweest voor het financieel beheer en de diverse rapportages die door Bonaire ingediend zijn. Ten aanzien van de begrotingsuitvoering constateert het Cft dat deze halverwege het jaar achterblijft, maar voorziet hierbij geen problemen voor de tweede helft van 2015. Tevens heeft het College een werkbezoek afgelegd bij Cargill waarbij het belang van het bedrijf voor de Bonairiaanse economie centraal stond.

Rapportageverplichtingen

Bonaire is er in geslaagd om tijdig de gecontroleerde jaarrekening 2014 in te dienen bij de minister van BZK. Dit heeft echter wel geleid tot vertraging bij het voldoen aan de overige rapportageverplichtingen. Zo is de eerste uitvoeringsrapportage inclusief begrotingswijziging pas in augustus door de eilandsraad vastgesteld. De tweede begrotingswijziging 2015, die inmiddels aan de eilandsraad is aangeboden, is voornamelijk gebruikt om te compenseren voor opbrengsten die niet meer in het huidige begrotingsjaar worden gerealiseerd. Het Cft zal deze wijziging van een positief advies voorzien.

Begrotingsuitvoering

Wanneer de door het openbaar lichaam ingediende 2e begrotingswijziging door de minister wordt goedgekeurd bedraagt het begrotingstotaal circa USD 60,1 mln. In de eerste helft van het jaar is USD 27,2 miljoen aan baten en 25,5 miljoen aan lasten gerealiseerd, respectievelijk 45% en 42% van het begrotingstotaal. Ondanks dat de gerealiseerde baten en lasten in de eerste helft van 2015 achterlopen voorziet het Cft hier vooralsnog geen problemen. Een soortgelijke trend heeft het Cft ook de afgelopen 3 jaar geconstateerd.

Liquiditeitspositie

Het Cft maakt zich zorgen over de teruglopende liquiditeitspositie van Bonaire en heeft er bij het bestuurscollege op aangedrongen om een toereikende liquiditeitsbuffer aan te leggen. Daartoe zullen eventuele meevallers aangewend kunnen worden.

Financieel beheer

Het Cft heeft tijdens zijn bezoek kunnen vaststellen dat het meerjarig verbeterplan financieel beheer voortvarend wordt opgepakt. Bij de implementatie hiervan in 2014 is al aangegeven dat de meeste verbeterpunten in de tweede helft van 2015 afgerond zullen worden. Het Cft zal daarom de komende tijd de ontwikkelingen met betrekking tot het financieel beheer met extra aandacht volgen. Momenteel ziet het Cft in ieder geval progressie ten aanzien van de financiële administratie. De afdeling Financiën is met het huidige financiële systeem in staat om vrij eenvoudig en op zeer korte termijn tussentijdse rapportages te verstrekken. Hierdoor kunnen de financiële rapportages ook beter als sturingsinstrument worden gebruikt door het bestuurscollege. Ook kunnen hierdoor uitvoeringsrapportages sneller aangeleverd worden. Doordat het opstellen van de rapportages minder tijd kost kunnen toekomstige uitvoeringsrapportage van meer duiding worden voorzien. Dit versterkt de controlerende functie van de eilandsraad.

[Einde Persbericht]

Noot voor de redactie – niet voor publicatie

Contactpersoon Cft:

Secretariaat College financieel toezicht

Manus Twisk - Secretaris

Telefoon (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084

Email info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Perscontacten:

Jefka Alberto

Telefoon (+5999) 512-6861

Comunicado di prensa

30 di september

Calidad di reportahe lo mehora, segun expectativa

Age Bakker (Cft): 'Mehoracion di administracion financiero ta riparabel'

Kralendijk – Despues di algun adaptacion Boneiro ta riba e bon caminda cu ehecucion di e presupuesto. Boneiro ta ehecuta e plan di atake di mas aña pa mehoracion di e administracion financiero na un forma dinamico. Aunke ainda mester realiza hopi mehoracion, Cft ta constata cu tin progreso den e administracion financiero. No obstante, entrega na tempo di reportahe bon funda mester haya ainda e atencion necesario. Esaki por contribui na un miho maneho di presupuesto.

Colegio di supervision financiero di Boneiro, Sint Eustatius y Saba (Cft) dia 28 di september a tene combersacion cu Colegio Ehecutivo y Consejo Insular di Boneiro. Durante e combersacionnan aki a dedica hopi atencion na e administracion financiero y na e diferente reportahenan cu Boneiro a entrega. Pa loke ta ehecucion di e presupuesto Cft ta constata cu esaki ta kedando atras pa e prome semester, pero no ta premira problema pa e di dos semester di 2015. Tambe Colegio a haci un bishita di trabou na Cargill, durante cua a enfoca riba importancia di e empresa aki pa economia di Boneiro.

Obligacion di reportahe

Boneiro a logra entrega e cuenta anual di 2014 controla na tempo cerca Ministro di Asunto Interno y Relacion den Reino (BZK). Esaki a conduci si na retraso den cumplimiento di e otro obligacionnan di reportahe. Asina, por ehempel, apenas na augustus Consejo Insular a aproba e prome reportahe di ehecucion incluyendo modificacion di e presupuesto. A uza e di dos modificacion di presupuesto 2015, cu entretanto a entrega na Consejo Insular, primordialmente pa compensa ingreso cu no por realiza mas den e aña presupuestario aki. Cft lo emiti un dictamen positivo pa e modificacion aki.

Ehecucion di presupuesto

Ora cu Ministro aproba e di dos modificacion di presupuesto entrega door di Entidad Publico Boneiro, e presupuesto total lo ta di casi USD 60,1 milyon. Den e prome semester di aña a realiza USD 27,2 milyon na ingreso y 25,5 milyon na gasto, respectivamente 45% y 42% di e presupuesto total. A pesar cu e ingreso- y gastonan realiza den e prome semester di 2015 ta mas abou, Cft no ta premira problema cu esaki na e momentonan aki. Durante e ultimo tres añanan Cft a constata un tendencia similar.

Posicion di likidez

Cft ta preocupa cu e posicion di likidez descendente di Boneiro y a urgi Colegio Ehecutivo pa crea un fondo substancial pa proteccion di e likidez. Pa realiza esaki lo mester haci uzo di resultadonan satisfactorio eventual.

Administracion financiero

Cft por a comproba durante su bishita cu ta trahando na un forma dinamico riba e plan di mas aña pa mehoracion di e administracion financiero. Durante implementacion di esaki na 2014 a señala caba cu lo finalisa mayoria di e puntonan di mehoracion den e di dos mita di 2015. Pa tal motibo Cft lo sigui e desaroyonan relaciona cu e administracion financiero cu extra atencion den e proximo lunanan. Actualmente Cft ta mira, en todo caso, progreso respecto e administracion financiero. Cu e sistema financiero actual Departamento di Finansa tin e facilidad pa entrega reportahe provisional na un manera basta simpel y na termino cortico. Asina, Colegio Ehecutivo por uza e reportahenan financiero na un miho manera como instrumento di guia. Tambe di e forma aki por entrega reportahe di ehecucion mas lihe. Door cu elaboracion di e reportahenan ta costa menos tempo, den futuro lo por duna mas aclaracion den e reportahenan di ehecucion. Esaki ta fortifica e funcion controlado di Consejo Insular.

[Fin di e comunicado di prensa]

Nota pa redaccion – no pa publicacion

Persona di contacto Cft:

Secretariado di Colegio di supervision financiero
Manus Twisk – Secretario
Telefon (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084
Email info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Persona di contacto cu prensa:

Jefka Alberto
Telefon (+5999) 512-6861

Komunikado di prensa

30 di sèptèmber 2015

Espektativa ta ku kalidat di reportahenan lo bira mihó

Age Bakker (Cft): 'Mehorashon di maneho finansiero di Boneiru ta visibel'

Kralendijk – Despues di a hasi algun ahuste, Bonaire ta riba bon kaminda ku ehekushon di su presupuesto. Bonairu ta ehekutando e plan di akshon di mas aña pa mehorashon di e maneho finansiero ku diligensia. Ounke mester implementá hopi mehorashon ainda, Cft ta konstatá ku por nota ku tin progreso den e atministrashon finansiero. Sinembargo loke mester di atenshon ainda ta entrega di reportahenan apropiá na tempu. Esaki lo por kontribuí na un mihó maneho di e presupuesto.

Kolegio di supervishon finansiero Boneiru, Sint Eustatius i Saba (Cft) a hiba kòmbersashonnan dia 28 di sèptèmber ku kolegio ehekutivo i konseho insular di Boneiru. Durante e kòmbersashonnan aki tabatin hopi atenshon pa e maneho finansiero i e diferente reportahenan ku Boneiru a entregá. Cft ta konstatá ku for di mei mei di aña ehekushon di e presupuesto a keda atras, pero e no ta premirá problema pa e di dos mitar di 2015. Tambe e Kolegio a hasi un bishita di trabou na Cargill kaminda e importansia di e kompania pa ekonomia di Boneiru tabata sentral.

Obligashonnan di reportahe

Boneiru a logra entregá e kuenta anual 2014 ouditá na tempu serka minister di BZK. Sinembargo esaki a pone si ku a surgi retraso pa ku e otro obligashonnan di reportahe. Asina por ehèmpel konseho insular a aprobá e promé reportahe di ehekushon inkluso kambio di presupuesto na ougùstùs numa. A usa e di dos kambio di presupuesto di 2015, ku miéntras tantu a keda presentá na konseho insular, prinsipalmente pa kompensá entradanan ku no por keda realisá e aña presupuestal aki mas. Cft lo duna un konseho positivo riba e kambio di presupuesto aki.

Ehekushon di presupuesto

Ora minister aprobá e di dos kambio di presupuesto ku e entidat públiko entregá, e presupuesto total lo yega na un montante di aproksimádamente USD 60,1 mion. Den e promé mitar di aña a realisá USD 27,2 na entrada i USD 25,5 mion na gastu, loke ta respektivamente 45% i 42% di e presupuesto total. Ounke e entradanan i gastunan ku a keda realisá den e promé mitar di 2015 a keda atras kompará ku e presupuesto, Cft pa awor aki no ta premirá problema. E último 3 aña Cft a konstatá un tendensia similar kaba.

Posishon di likides

Cft ta un poko preokupá ku e posishon di likides di Boneiru, ya ku esaki ta den deterioro. Pa e motibu aki Cft a pidi kolegio ehekutivo pa krea un reserva suficiente di likides. Ora tin un di bon, por usa esaki pa realisá e meta aki.

Maneho finansiero

Durante su bishita Cft por a konstatá ku ta atendiendo ku e plan di mas aña pa mehorashon di maneho finansiero di forma desididu. For di durante implementashon di e plan aki den 2014 ya a indiká ku lo finalisá mayoria punto di mehora den e di dos mitar di 2015. Pa e motibu aki e tempu benidero Cft lo sigui e desaroyonan pa ku maneho finansiero ku atenshon èkstra. Pa awor aki Cft di tur manera ta mira progreso den e atministrashon finansiero. Ku e sistema finansiero aktual, departamentu di Finansa ta kapas pa produsí reportahe interino di un forma simpel i riba un término masha kòrtiku. Esaki ta pone ku kolegio ehekutivo por usa reportahenan finansiero mihó komo instrumento di maneho. Pa e motibu aki por produsí reportahenan di ehekushon mas lihé tambe. Komo ku skibimentu di e reportahenan ta kosta ménos tempu, lo tin den futuro mas tempu pa supli e reportahenan di ehekushon ku un splikashon mas amplio. Esaki lo fortifiká e funshon di kontrol di konseho insular.

[Fin di komunikado]

Nota pa redakshon– no pa publikashon

Persona di kontakto Cft:

Sekretariado Kolegio di supervishon finansiero

Manus Twisk – Sekretario

Telefòn (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084

Email info@cft.cw

Internèt www.cft.cw

Kontakto pa prensa:

Jefka Alberto

Telefòn (+5999) 512-6861

Press Release

September 30th, 2015

Quality of reports is expected to pick up Age Bakker (Cft): 'Improvements financial management Bonaire visible'

Kralendijk – After having made some adjustments Bonaire is now on track with the implementation of its budget. Bonaire is expeditiously implementing the multiannual action plan to improve the financial management. Even though many improvements are still needed, the Cft ascertains that progress has been made with regard to the financial administration. Nevertheless, a timely submission of suitable report, which will contribute to a better control of the budget, is still considered necessary.

The Board of financial supervision Bonaire, Sint Eustatius and Saba (Cft) met on September 28th with the Executive Council and the Island Council of Bonaire. During these meetings much attention was given to the subject of financial management and the various reports submitted by Bonaire. Although Cft finds that since mid-year the budget execution is lagging behind, no problem is foreseen for the second half of 2015. The Board furthermore paid a visit to Cargill, and the importance of the company for Bonaire's economy was the main focus of the meeting.

Report obligations

Bonaire was able to timely submit the audited 2014 financial statements to the BZK minister. Nevertheless, this has resulted in delays in meeting other reporting obligations. For example, the first performance report, including budget amendment, was only adopted by the Island Council in August. The second budget amendment of 2015, which has now been submitted to the Island Council, is mainly used to compensate the revenues that will not be realized in the current financial year. Cft will provide a positive advice for this budget amendment.

Budget implementation

Once the minister approves the 2nd supplementary budget submitted by the public entity, the total budget amounts to approximately USD 60.1 million. In the first half of the year USD 27.2 million was realized in revenues and 25.5 million in expenses, which is respectively 45% and 42% of the total budget. Although the gains and losses that were realized in the first half of 2015 are lagging behind, for the time being the Cft does not consider this to be a problem, since Cft has noted a similar trend in the last three years as well.

Liquidity position

The Cft is concerned about the declining liquidity position of Bonaire and has urged the Executive Council to build an adequate liquidity buffer. Any possible windfalls can be utilized to this end.

Financial management

During its visit the Cft observed that the multiannual financial management improvement plan is keenly carried out. In the course of the implementation of said plan in 2014 it was already pointed out that most of the improvement will be completed in the second half of 2015. Cft will therefore follow the future developments of the financial management with extra attention. In any event Cft currently notices that progress is made in the area of financial administration. With the current financial system, it is fairly simple for the Finance department to provide interim reports at a very short term. This allows the Executive Council to make better use of the financial reports as management tools. It also enables a faster production of performance reports. Since the drafting of the reports will take less time, it is anticipated that future performance reporting will now be supported by a more detailed interpretation. This in its turn will reinforce the supervisory function of the Island Council.

[End press release]

Note for the editing department – not for publication

Contact person Cft:
Secretariat Board of financial supervision

Manus Twisk - Secretary
Telephone (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084
Email info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Press contacts:

Jefka Alberto
Telephone (+5999) 512-6861